

Božji načrt za naju

Nova izdaja okrožnice *Humanae Vitae*

Spremna beseda: dr. Tadej Strehovec

Pričevanja slovenskih zakoncev o načrtovanju družine

BOŽJI NAČRT ZA NAJU
Nova izdaja okrožnice Humanae Vitae
- Posredovanje človeškega življenja

Božji načrt .
za naju

PAPEŽ PAVEL VI.

Okrožnica
POSREDOVANJE
ČLOVEŠKEGA ŽIVLJENJA

HUMANAE VITAE

Slovenski prevod

Častitim bratom patriarhom, nadškofom, škofom in drugim krajevnim ordinarijem, ki žive v miru in edinosti z apostolskim sedežem, duhovnikom in vernikom vsega katoliškega sveta kakor tudi vsem ljudem dobre volje

Častiti bratje in dragi sinovi! Pozdrav in apostolski blagoslov!

Posredovanje življenja

1. Posredovanje človeškega življenja je zelo pomembna naloga. Po njej so zakonci svobodni in odgovorni sodelavci Boga Stvarnika. Ta naloga je bila zanje vedno vir velikega veselja, včasih pa so jo spremljale težave in tesnoba. Izpolnjevanje te naloge je v vseh časih postavljalo vesti zakoncev težavna vprašanja. Najnovejši razvoj človeške družbe pa je povzročil spremembe, ki so porodile nova vprašanja. Cerkev ne sme iti molče mimo njih, saj se tičejo reči, ki zelo zadevajo življenje in srečo ljudi.

I.

NOVI POGLEDI IN VPRAŠANJE PRISTOJNOSTI CERKVENEGA UČITELJSTVA

Novi problemi

2. Nastale spremembe so brez dvoma pomembne in raznolike. Predvsem gre za naglo naraščanje števila rojstev. Mnogi se ob tem bojijo, da bi število ljudi na svetu naraščalo hitreje kakor sredstva za preživljanje in bi bilo tako mnogo družin ter narodov v razvoju izpostavljenih vedno večjim stiskam. To pa bi moglo državne oblasti vznemirjati, da bi se borile zoper omenjeno nevarnost z radikalnimi ukrepi. Res je tudi, da delovne in stanovanjske razmere kakor tudi vedno večje zahteve na gospodarskem področju in pri vzgoji mladih terjajo način življenja, v katerem ni lahko ustrezno skrbeti za večje število otrok.

Dejstvo je tudi, da se je spremenil pogled na ženo in na njeno vlogo v družbi. Drugače se vrednoti tudi zakonska ljubezen, drugače se gleda na pomen zakonskih dejanj, ki izhajajo iz te ljubezni.

Končno je treba upoštevati, da je človek čudovito napredoval v obvladovanju in umnem urejanju naravnih sil. To gospodstvo hoče zdaj razširiti tudi na vse svoje življenje: na svoje telo in duševne sposobnosti, na družbeno življenje in na same zakone, ki urejajo posredovanje življenja.

3. Zaradi takega stanja nastajajo nova vprašanja. Ali bi ne bilo primerno, – glede na te življenjske pogoje in na pomen, ki ga imajo zakonski odnosi za razumevanje med zakoncema in za njihovo medsebojno zvestobo, – nekoliko spremeniti do sedaj veljavna npravna pravila, zlasti če pomislimo, da jih ni mogoče izpolnjevati brez žrtev, včasih celo junaških? Ali bi ne bilo – če za področje zakonskih odnosov uporabljamo tako imenovano *načelo celovitosti* – dopustno sklepati, da namen, po katerem bi bila rodovitnost manjša, toda bolj premišljena (načrtovana), naredi materialno sterilizirajoče dejanje za dovoljeno sredstvo uravnavanja rojstev? Ali je torej prav misliti, da se namen roditve nanaša bolj na celovitost življenja zakoncev kakor na njihova posamezna dejanja?

Ker se je pri današnjem človeku povečal čut odgovornosti, se ljudje tudi sprašujejo, ali ni prišel čas, ko naj urejanje rojstev pripada bolj človekovemu razumu in volji kakor biološkemu ritmu njegovega organizma.

Pristojnost cerkvenega učiteljstva

4. Omenjena vprašanja so zahtevala od cerkvenega učiteljstva novo in poglobljeno razmišljanje o načelih npravnega nauka glede zakona; nauka, ki temelji na naravnem zakonu, razsvetljenem in obogatenu po Božjem razodetju.

Noben vernik ne bo zanikal, da ima cerkveno učiteljstvo pravico razlagati tudi naravni npravni zakon. Kakor so že večkrat izjavili naši predniki,¹ ni nobenega

¹ Prim. Pij IX., Okrožnica *Qui pluribus*, v: Pii IX P. M. Acta, 1, 9–10; Pij X., Okrožnica *Singulari quadam*, v: AAS 4 (1912) 658; Pij XII., Okrožnica *Casti Connubii*, v: AAS 22 (1930) 579–581; Pij XII., *Nagovor škofom vsega sveta Magnificate Dominum*, v: AAS 46 (1954) 671–672; Janez XXIII.,

dvoma, da je Jezus Kristus Petra in apostole, ko jim je izročil svojo oblast in jih poslal oznanjat svoje zapovedi vsem narodom,² postavil za verodostojne varuhe in razlagalce vsega nramnega zakona; ne samo evangeljskega, temveč tudi naravnega moralnega zakona. Naravni zakon namreč razodeva Božjo voljo in njegovo zvesto izpolnjevanje je kajpada potrebno za zveličanje.³

Cerkev je to svoje poslanstvo vedno izvrševala, še pogosteje v zadnjem času, ko je izdajala listine, ki govorijo ali o naravi moralnega zakona ali o pravilni uporabi pravic zakoncev ali o njihovih dolžnostih.⁴

Posebna preučevanja

5. V zavesti tega poslanstva smo potrdili in razširili študijsko komisijo, ki jo je naš prednik blagega spomina, Janez XXIII., ustanovil marca leta 1963. To komisijo je sestavljalo poleg več strokovnjakov za panoge, ki

Okrožnica *Mati in učiteljica – Mater et Magistra*, v: AAS 53 (1961) 457. Prim. J. Juhant – R. Valenčič, *Družbeni nauk Cerkve, Mohorjeva družba, Celje 1994*, 225–278.

² Prim. Mt 28,18–19.

³ Prim. Mt 7,21.

⁴ Prim. Catech. Rom. Conc. Trid. – Tridentinski koncil: Rimski katekizem, *pars/del II*, c. VIII; Leon XIII, Okrožnica *Arcanum Acta Leonis XIII*, 2 (1880) 26–29; Pij XII., Okrožnica *Divini Illius Magistri*, v: AAS 22 (1930) 58–61; Pij XII., Okrožnica *Casti Connubii*: AAS 22 (1930) 545–546; Pij XII., Nagovor članom italijanskega zdravniškega društva sv. Luka, v: *Discorsi e Radiomessaggi di S. S. Pio XII*, VI 191–192; Pij XII., Nagovor udeleženkam kongresa italijanske babiške zveze: AAS 43 (1951) 835–854; *Isti*, Nagovor kongresu združenja, ki se imenuje »Družinska fronta« in »Združenju številnih družin»: AAS 43 (1951) 857–859; *Isti*, Nagovor udeležencem VII. svetovnega kongresa hematologov, v: AAS 50 (1958) 734–735; Janez XXIII., Okrožnica *Mater et Magistra*, v: AAS 53 (1961) 446–447; Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor, pastoralna konstitucija *Veselje in upanje – Gaudium et spes*, 1965, 47–52: AAS, 58 (1966) 1067–1074. Zakonik cerkvenega prava (+1917), kan. 1067; 1068, § 1; 1076, § 1–2.

zadevajo to področje, tudi nekaj zakoncev. Komisija je imela namen ne samo raziskati mnenja o vprašanih zakonskega življenja, posebej še glede pravilnega uravnavanja rojstev, ampak tudi posredovati potrebne ugotovitve, da bi moglo cerkveno učiteljstvo primerno odgovoriti na pričakovanje, ki ga gojijo o tej zadevi ne le verniki, temveč tudi drugi ljudje po vsem svetu.⁵

Ko smo sprejeli ugotovitve teh raziskovalcev in tudi mnenja ter nasvete, ki so nam jih poslali bodisi sami od sebe bodisi na izrecno prošnjo mnogi naši bratje v škofovski službi, nam je bilo omogočeno, da bolje preudarimo vse vidike tega zapletenega vprašanja. Vsem izražamo iz vsega srca iskreno hvaležnost.

Odgovor cerkvenega učiteljstva

6. Sklepov, do katerih je prišla komisija, pa nismo mogli tako upoštevati, da bi mogli na njihovi osnovi izreči jasno in dokončno sodbo. Tudi nas ti sklepi niso mogli oprostiti dolžnosti, da ne bi tudi sami preučevali tega tako pomembnega vprašanja. To smo storili še posebej zato, ker komisija ni prišla do popolnega soglasja o nravnih načelih, ki naj bi jih razglasili, zlasti pa še, ker so se pojavili nekateri vidiki takih rešitev, ki odstopajo od nramnega nauka o zakonu, kakor ga je s stanovitno odločnostjo naglašalo cerkveno učiteljstvo. Po skrbnem preučevanju vse dokumentacije, ki nam je bila predložena, in po treznih premišljevanjih ter vztrajnih molitvah odgovarjamo sedaj na ta težavna vprašanja v moči poslanstva, ki nam ga je zaupal Kristus.

⁵ Prim. Pavel VI., *Nagovor kardinalskemu zboru*, v: AAS 56 (1964) 588; Isti, *Nagovor na shodu strokovnjakov za demografska in družinska vprašanja*, v: AAS 57 (1965) 388; Isti, *Nagovor italijanskemu združenju za babištvo in ginekologijo*, v: AAS 58 (1966) 1168.

II. TEOLOŠKA NAČELA

Celostno gledanje na človeka

7. Kakor vsako drugo vprašanje človeškega življenja je treba tudi vprašanje roditve reševati v luči celostnega pogleda na človeka in na njegovo poklicanost, ne samo na naravno in zemeljsko, temveč tudi na nadnaravno in večno. To gledanje presega delna pojmovanja človeka: biološko in psihološko, demografsko in sociološko. Ker so se mnogi, ko so poskušali upravičiti umetne metode uravnavanja rojstev, sklicevali na zah-teve bodisi zakonske ljubezni bodisi odgovornega starševstva, je potrebno, da opredelimo pojem teh dveh velikih stvarnosti zakonskega življenja. Pri tem se bomo posebej ozirali na nedavne izjave, ki jih je o tej zadevi z najvišjo avtoriteto podal Drugi vatikanski koncil v pastoralni konstituciji *Veselje in upanje*.

Zakonska ljubezen

8. Zakonska ljubezen nam razodeva svojo naravo in plemenitost, če jo gledamo v najvišjem izviru, v Bogu, ki je *Ljubezen*⁶ in Oče; »od katerega izhaja vsako očetovstvo, tako v nebesih, kakor na zemlji«.⁷

⁶ Prim. 1 Jan 4,8.

⁷ Ef 3,15.

Zakon ni torej sad naključja ali razvoja nezavednih naravnih sil. Zakon je Stvarnik v svoji modrosti in previdnosti ustvaril z namenom, da bi z njim v človeštvu uresničeval svoj načrt ljubezni. Po medsebojni podaritvi, ki je zakoncem lastna in izključna, težijo ti po osebnem združenju. Tako se medsebojno dopolnjujejo, da morejo sodelovati z Bogom pri roditvi in vzgoji novih življenj.

Za krščene pa ima zakon tudi dostojanstvo zakramentalnega znamenja milosti, ker predstavlja zvezo Kristusa in Cerkve.

Značilnosti zakonske ljubezni

9. Če postavimo zakonsko ljubezen v pravo luč, se jasno pokažejo njene značilnosti in zahteve. Zelo pomembno je, da te značilnosti in zahteve pravilno pojmujeemo.

Zakonska ljubezen je predvsem *polnočloveška*, to se pravi, da je čutna in duhovna. Pri njej torej ne gre za gol naval nagonov in čustev, temveč tudi in predvsem za dejanje svobodne volje. Kot taka hoče ta ljubezen ne le vztrajati, ampak tudi rasti v veselju in v bridkosti vsakdanjega življenja. Tako zakonca po vsem tem postajata eno srce in ena duša in skupaj dosejata svojo človeško popolnost.

Ta ljubezen je dalje *celostna*, to se pravi, da je oblika prav posebnega osebnega prijateljstva, po katerem si zakonca plemenito delita vse reči, ne delata krivičnih izjem in ne računata s samoljubnimi udobnostmi. Kdor res ljubi svojega soproga, ga ne ljubi samo zaradi tistega, kar od njega prejema, temveč zaradi njega sa-

mega. In srečen je, da ga more bogatiti z darovanjem samega sebe.

Zakonska ljubezen je *zvesta* in *izključna* ljubezen, trajajoča do smrti. Saj sta tako pojmovala ljubezen ženin in nevesta na dan, ko sta se svobodno in popolnoma zavestno povezala z zakonsko vezjo. Nihče ne more resno trditi, da zakonska zvestoba, čeprav je včasih težka, ni mogoča, da ne more biti vedno plemenita in polna zaslug. Zgled toliko zakoncev v teku stoletij dokazuje ne samo, da se ta zvestoba ujema z naravo zakona, temveč tudi, da je vir globoke in trajne sreče.

Ta ljubezen je končno *rodovitna* ljubezen, ki se ne izčrpa v sožitju zakoncev, temveč je naravnana na to, da se nadaljuje v prebujanju novih življenj. »Zakon in zakonska ljubezen sta po svoji naravi naravnana na rojstvo in vzgojo potomstva. Otroci so zares najodličnejši dar zakona in kar največ prispevajo k blagru staršev.«⁸

Odgovorno starševstvo

10. Zaradi tega zakonska ljubezen zahteva od poročenih, da se zavedajo poslanstva, po katerem so poklicani k *odgovornemu starševstvu*. To starševstvo, ki ga danes po pravici toliko poudarjajo, je treba tudi prav razumeti. Treba ga je presoјati pod različnimi in upravičenimi ter med seboj povezanimi vidiki.

Če premislimo najprej biološki vidik, vidimo, da odgovorno starševstvo pomeni razumevanje in spoštovanje svojega poslanstva. Razum namreč odkriva v spo-

⁸ Pastoralna konstitucija *Vesetje in upanje – Gaudium et spes*, 50, v: AAS 58 (1966) 1070–1072.

sobnosti, ki poraja življenje, biološke zakone, ki so sestavni del človeške osebe.⁹

Glede na prirojene nagone in duševne strasti odgovorno starševstvo zahteva nujno obvladanje samega sebe pod vodstvom razuma in volje.

Če se potem ozremo na fizične, gospodarske, psihološke in družbene okoliščine, ugotovimo, da živijo odgovorno starševstvo tako tisti, ki se premišljeno in velikodušno odločijo za večje število otrok, kakor tisti, ki zaradi utemeljenih razlogov in v spoštovanju npravnega zakona sklenejo, da za določen ali nedoločen čas ne bodo imeli novega otroka.

Po tem, kar smo povedali, je utemeljeno, da je odgovorno starševstvo predvsem in tesno povezano z objektivnim npravnim redom, ki ga je postavil Bog in ki ga narekuje prava vest. Poslanstvo odgovornega starševstva tudi zahteva, da zakonca priznavata svoje dolžnosti do Boga, do samih sebe, do družine in do družbe, in to po pravilni lestvici vrednot.

Iz tega sledi, da zakonca pri posredovanju življenja ne moreta ravnati samovoljno, češ saj smeta sama in svobodno določati, kaj je pravilna pot. Zoper to mišljenje izjavlja stalni nauk Cerkve, da sta dolžna svoje ravnanje uskladiti z ustvarjalnim Božjim načrtom, ki ga izraža sama narava zakona in narava zakonskih dejanj.¹⁰

Naravnost zakonskih dejanj

11. Dejanja, s katerimi se zakonca združujeta v čisti ljubezni in s katerimi se posreduje človeško življenje,

⁹ Prim. sv. Tomaž Akvinski, *Summa Theologiae* I-II, q. 94, a. 2.

¹⁰ Prim. Pastoralna konstitucija *Veselje in upanje – Gaudium et spes*, 50–51, v: AAS 58 (1966) 1070–1073.

so, kakor je dejal zadnji koncil, »dobra in čista«. ¹¹ Ne nehajo biti upravičena, če se predvidi, da zaradi vzrokov, neodvisnih od volje zakoncev, ne bodo rodovitna. Ohranijo namreč naravnost, da izrazijo in utrdijo njuno zvezo. Izkušnje dokazujejo, da iz vsakega zakonskega združenja ne izvira življenje. Bog je tako modro uredil naravne zakone in čas rodovitnosti, da ti že sami pa sebi delajo presledke med rojstvi. Cerkev, ki kliče ljudi k izpolnjevanju naravnega zakona in ga s svojim stalnim naukom razlaga, pa uči, da mora vsako zakonsko dejanje samo po sebi ostati naravnano (odprto) na porajanje življenja. ¹²

Neločljivost združitvenega in roditvenega namena

12. Ta nauk, ki ga je cerkveno učiteljstvo večkrat razložilo, temelji na neločljivi povezanosti dvojnega namena zakonskega dejanja: združitve in roditve (unitivni in prokreativni pomen). To povezavo je določil Bog in je človek ne sme svojevoljno pretrgati. Po svoji notranji naravi zakonsko dejanje namreč zakonce istočasno globoko združuje in jih usposablja za porajanje novih življenj po zakonih, zapisanih v moško in žensko naravo. Če se torej upoštevata oba bistvena namena, namreč namen združitve in roditve, ima tudi zakonska združitve celovit pomen medsebojne in resnične ljubezni ter svojo naravnost k

¹¹ Prim. prav tam, 49, v: AAS 58 (1966) 1070.

¹² Prim. Pij XI., Okrožnica *Casti Connubii*, v: AAS 22 (1930) 560; Pij XII., *Nagovor udeleženkam kongresa italijanske babiške zveze*, v: AAS 43 (1951) 843.

vzvišenemu poslanstvu starševstva, h kateremu je človek poklican. Mislimo, da so ljudje sedanjega časa še posebej zmožni razumeti, kako se ta nauk sklada s človeško pametjo.

Zvestoba Božjemu načrtu

13. Upravičeno pripominjajo, da zakonsko dejanje, ki ga zahteva zakonec od soproga ne glede na njegovo stanje in upravičene želje, ni resnično dejanje ljubezni, ker nasprotuje pravilnim odnosom, ki jih med zakonci upravičeno zahteva nravni red. Če dobro premislimo, je prav tako treba priznati, da dejanje medsebojne ljubezni, ki bi izključilo možnost posredovanja življenja, ki ga je Bog, Stvarnik vseh stvari, po posebnih zakonih pridružil temu dejanju, nasprotuje tako Božjemu načrtu, po čigar pravilih je bil zakon ustanovljen, kakor volji Začetnika življenja. Kdor torej uporablja ta Božji dar tako, da mu odvzema, če tudi delno, njegov pomen in namen, nasprotuje tako moški kakor ženski naravi in njunim najbolj intimnim odnosom; nasprotuje pa tudi Božjemu načrtu in Božji volji. Kdor pa uporablja dar zakonske ljubezni v spoštovanju zakonov rodnosti, priznava, da ljudje nismo gospodarji virov človeškega življenja, temveč izpolnjevalci Stvarnikovih načrtov. Kakor človek nad svojim telesom na splošno nima neomejene oblasti, prav tako je nima iz posebnega razloga tudi ne nad svojimi rodnimi sposobnostmi kot takimi in to zaradi njihove notranje naravnave k porajanju življenja, čigar počelo je Bog. »Človeško življenje je sveto,« je opominjal naš prednik blagega spomina Janez

XXIII., »zakaj že od svojega začetka zahteva neposredno ustvarjalno Božje dejanje.«¹³

Nedovoljeni načini uravnavanja rojstev

14. V skladu s temi osnovnimi načeli človeškega in krščanskega pogleda na zakon moramo še enkrat izjaviti, da je treba popolnoma zavračati kot dopusten način uravnavanja rojstev neposredno prekinitev že začetega porajanja življenja. Zlasti je nedopusten neposreden splav, četudi bi se izvršil iz zdravstvenih razlogov.¹⁴

Prav tako je treba obsoditi, kakor je cerkveno učiteljstvo večkrat storilo, neposredno povzročeno sterilizacijo, tako pri moškem kakor pri ženski, naj bo trajna ali začasna.¹⁵

Treba je tudi zavreči dejanje, ki bi v predvidenju zakonskega dejanja ali v njegovem poteku ali v njegovih

¹³ Prim. Janez XXIII., Okrožnica *Mati in učiteljica – Mater et Magistra*, v: J. Juhant – R. Valenčič, *Družbeni nauk Cerkev, Celje 1994*; prim. v: AAS 53 (1961) 447.

¹⁴ Prim. *Catech. Rom. Conc. Trid. – Tridentinski katekizem: Rimski katekizem, pars/del II, c. VIII*; Pij XI., Okrožnica *Casti Connubii*, v: AAS 22 (1930) 562–564; Pij XII., *Nagovor članom italijanskega zdravniškega društva sv. Luka*, v: *Discorsi e Radiomessaggi di S. S. Pio XII.*, VI, 191–192; *Isti, Nagovor udeleženkam kongresa italijanske babiške zveze*, v: AAS 43 (1951) 842–843; *Isti, Nagovor kongresu združenja, ki se imenuje »Družinska fronta« in »Združenju številnih družin«*, v: AAS 43 (1961) 857–859; Janez XXIII., Okrožnica *Mir na zemlji – Pacem in terris*, v: J. Juhant – R. Valenčič, *Družbeni nauk Cerkev, Celje 1994*, 281–316; prim. AAS 55 (1963) 259–260; Pastoralna konstitucija *Veselje in upanje – Gaudium et spes*, 51, v: AAS 58 (1966) 1072.

¹⁵ Prim. Pij XI., Okrožnica, »*Casti Connubii*«: ASS 22 (1930) 565; *Odlok sv. oficija z dne 22. 2. 1940*, v: AAS 32 (1940) 73; Pij XII., *Nagovor udeleženkam kongresa italijanske babiške zveze*, v: AAS 43 (1951) 843–844; *Isti, Nagovor udeležencem VII. svetovnega kongresa hematologov*, v: AAS 50 (1958) 734–735.

naravnih posledicah imelo za cilj ali kot sredstvo za preprečitev porajanja življenja.¹⁶

Za upravičenost zakonskih dejanj, namenoma narejenih za nerodovitna, ni dovoljeno imeti kot veljavni sledeči utemeljitvi: treba je izbrati tisto zlo, ki se zdi manjše; preprečujoča dejanja so s predhodnimi ali sledečimi rodovitnimi dejanji celota in so zato z njimi vred ena in ista nravno dobra dejanja. Res je včasih dovoljeno dopustiti manjše zlo, da se izognemo večjemu ali da pospešujemo večje dobro.¹⁷ Nikdar pa ni dovoljeno, tudi iz zelo važnih razlogov ne, delati slabo, da bo iz njega prišlo dobro.¹⁸ To se pravi, ni dovoljeno, da se volja odloči za nekaj, kar samo v sebi nasprotuje nravnemu redu in je torej nevredno človeške osebe, četudi se to zgodi z namenom, da se brani ali pospešuje blaginja posameznika, družine ali družbe. Moti se potemtakem, kdor misli, da more zakonsko dejanje, samovoljno narejeno za nerodovitno, kar je samo v sebi nečastno, postati neoporečno zaradi celote rodovitnih dejanj vsega zakonskega življenja.

Dovoljenost terapevtskih sredstev

15. Cerkev pa nikakor ne smatra za nedovoljeno uporabljanje sredstev, ki so potrebna za zdravljenje

¹⁶ Prim. *Catech. Rom. Conc. Trid. – Tridentinski koncil: Rimski katekizem, pars II, c. VIII; Pij XI., Okrožnica Casti Connubii, v: AAS 22 (1930) 559–561; Pij XII., Nagovor udeleženkam kongresa italijanske babiške zveze, v: AAS 43 (1951) 843; Isti, Nagovor udeležencem VII. svetovnega kongresa hematologov, v: AAS 50 (1958) 734–735; Janez XXIII., Okrožnica Mati in učiteljica – Mater et Magistra, v: J. Juhant – R. Valenčič, *Družbeni nauk Cerkve, Celje 1994; prim. AAS 53 (1961) 447.**

¹⁷ Prim. Pij XII., *Nagovor udeležencem V. kongresa zveze italijanskih katoliških pravnikov, v: AAS 45 (1953) 798–799.*

¹⁸ Prim. Rim 3,8.

organizma, čeprav se kot posledica predvidi preprečitev roditve, le da ta preprečitev ni iz kakršnega koli razloga neposredno hotena.¹⁹

Dovoljenost uporabljanja nerodovitnih dob

16. Kakor smo že zgoraj (v točki 3) omenili, nekateri danes oporekajo omenjenemu nauku Cerkve o zakonski nramnosti in trdijo, da ima človeški razum pravico in dolžnost gospodovati nad nerazumno naravo, njene sile krotiti in jih usmerjati k cilju, skladnemu s človekovim blagrom. Sprašujejo se torej, ali bi ne bilo v tem primeru v mnogih okoliščinah upravičeno umetno uravnavati rojstva, če bi s tem bolje poskrbeli za razumevanje in mir v družini in ustvarili boljše pogoje za vzgojo že rojenih otrok?

Na to vprašanje je treba jasno odgovoriti: Cerkev je prva, ki hvali in priporoča poseg razuma v prizadevanja, ki tako tesno povezuje razumno stvar s Stvarnikom. Trdi pa, da se mora to zgoditi v spoštovanju reda, ki ga je določil Bog.

Če torej zaradi fizičnih ali psiholoških pogojev zakoncev ali pa zaradi zunanjih okoliščin obstajajo resni razlogi za razmik med rojstvi, Cerkev uči, da je dovoljeno posluževati se naravnih menjav, ki jih imajo rodilne zmožnosti. Dovoljeno je torej rabiti zakonske pravice samo v nerodovitnih dneh ter tako uravnavati rojstva. Pri tem pa se ne smejo kršiti nramna načela, ki smo jih pravkar razložili.²⁰

¹⁹ Prim. Pij XII., *Nagovor udeležencem XXVI. kongresa italijanske zveze urologov*, v: AAS 45 (1953) 674–675; Isti, *Nagovor udeležencem VII. svetovnega kongresa hematologov*, v: AAS 50 (1958) 734–735.

²⁰ Prim. Pij XII., *Nagovor udeleženkam kongresa italijanske babiške zveze*, v: AAS 43 (1951) 846.

Cerkev je dosledna sebi in zvesta svojemu nauku, ko dopušča uporabo nerodovitnih dni. Je dosledna, ko obsoja kot nedovoljeno uporabo sredstev, ki spočetu naravnost nasprotujejo, pa čeprav bi jih kdo uporabljal iz na videz poštenih in resnih razlogov. Med tema dvema primeroma je namreč bistvena razlika: v prvem primeru se zakonci upravičeno poslužujejo naravne zmožnosti; v drugem primeru pa jo ovirajo, ker ima ta svoj naravni rodilni postopek. Res je, da so tako v prvem kakor v drugem primeru zakonci sporazumno odločeni, da se zaradi pametnih razlogov izognejo zanositvi in iščejo varna sredstva za to. Res pa je tudi, da se v prvem primeru samo odpovedo uporabi zakonskih pravic v rodovitnih dneh, ker zaradi upravičenih razlogov nova roditev ni zaželena; zakonskih pravic pa se poslužujejo v nerodovitnih dneh zato, da si izkažejo ljubezen in da varujejo medsebojno zvestobo. Ko tako ravnaajo, pričajo za resnično in v celoti pravilno ljubezen.

Hude posledice umetnega uravnavanja rojstev

17. Dobromisleči ljudje se bodo mogli še bolj prepričati o utemeljenosti cerkvenega nauka o tej zadevi, če premislijo, kakšne posledice imajo umetni načini uravnavanja rojstev.

Najprej naj pomislijo, kako široko in lahko pot bi s tem odprli zakonski nezvestobi in splošnemu padcu nraavnosti. Ni treba imeti mnogo izkušenj, da spoznamo človeško slabost in da razumemo, kako so ljudje – zlasti mladi, ki so tako zelo izpostavljeni čutnosti – potrebni spodbude k izpolnjevanju nraavnega zakona. Ni prav, da se jim dajejo lahkotne možnosti za kršitev tega zakona. Bati se je treba tudi, da bi moški, ki bi se

navadili na uporabo sredstev proti spočetju, izgubili spoštovanje do žen in se ne bi več brigali za njihovo psihološko in telesno ravnovesje ter bi jih začeli gledati le kot sredstvo svojega samoljubnega uživanja in jih ne bi več imeli za svoje soproge, ki so jim dolžni spoštovanje in ljubezen.

Treba je tudi dobro premisliti, kako nevarno orožje bi z umetnim uravnavanjem rojstev dali v roke tistim državnim oblastem, ki se malo brigajo za zahteve npravnih zakonov. Kdo bi mogel očitati neki vladi, če bi za rešitev težav celotne narodne skupnosti uporabljala tisto, kar bi bilo dovoljeno zakoncem za reševanje težav kake družine? Kdo bi mogel prepovedati državnim oblastem, naj ne pospešujejo tistih oblik preprečevanja spočetja, ki bi bile po njihovi presoji najbolj učinkovite? Kdo bi jim mogel prepovedati, naj ne ukažejo teh oblik, če se jim zde za preprečevanje potrebne? Tako bi prišlo do tega, da bi ljudje, ko bi se hoteli izogniti posameznikovim, družinskim in družbenim težavam, ki jih čutijo pri izpolnjevanju Božjega zakona, dopustili vmešavanje državnih oblasti v najbolj osebno in najintimnejše poslanstvo zakonskega življenja.

Če torej nočemo prepustiti poslanstva posredovanja življenja človekovi samovolji, je treba nujno priznati neke meje, prek katerih človek ne sme iti pri uporabi svojega telesa in njegovih naravnih funkcij; meje, ki jih noben človek, naj bo navaden posameznik ali oblastnik, ne sme prestopiti. Te meje je treba končno določiti zaradi spoštovanja, ki ga dolgujemo človeškemu telesu kot celoti in njegovim naravnim funkcijam. Treba jih je določiti po zgoraj navedenih načelih in po

pravem razumevanju načela celovitosti, kakor ga je razložil naš prednik Pij XII.²¹

Cerkev – varuhinja pristnih človekovih vrednot

18. Lahko predvidevamo, da tega nauka morda ne bodo vsi z lahkoto sprejeli. Preveč je glasov, okrepljenih po sodobnih propagandnih sredstvih, ki se ne strinjajo z glasom Cerkve. Cerkev se ne čudi, da je podobno kakor njen Božji Ustanovitelj »znamenje nasprotovanja«. ²² Kljub temu pa ne neha ponižno in odločno oznanjati vsega nramnega zakona, tako naravnega kakor evangeljskega. Ni ona postavila obeh teh zakonov in zato ju ne more spreminjati. Ona ju samo varuje in razlaga. Nikoli pa ne more razglasiti za dopustno nekaj, kar je v resnici nedopustno, ker samo po sebi vedno nasprotuje pristnemu blagru človeka.

Ko ohranja zakonsko nramnost v njeni celosti, se Cerkev zaveda, da prispeva k obnovitvi resnično človeške civilizacije. Spodbuja človeka, naj se ne odreče svoji odgovornosti in naj ne postane suženj tehničnih sredstev. Cerkev tako varuje dostojanstvo zakoncev. Cerkev je s tem zvesta Odrešenikovemu nauku in zgledu ter nastopa kot iskrena in nesebična prijateljica ljudi, ki jim želi pomagati, da bi že na tej zemeljski poti mogli biti »deležni kot Božji otroci življenja živega Boga, Očeta vseh ljudi«. ²³

²¹ Prim. *Nagovor udeležencem XXVI. kongresa italijanske zveze urologov*, v: AAS 45 (1953) 674–675; *Isti, Nagovor vaditeljem in članom italijanske zveze imenovana »Roženica«* in *italijanske zveze slepih*, v: AAS 48 (1956) 461–462.

²² Lk 2,34.

²³ Prim. Pavel VI., *Okrožnica O delu za razvoj narodov – Populorum progressio*, v: J. Juhant – R. Valenčič, *Družbeni nauk Cerkve, Celje 1994*, 395–424; prim. AAS 59 (1967) 268.

III.

PASTORALNA NAVODILA

Cerkev – »mati in učiteljica«

19. Naša beseda ne bi s polnostjo izražala misli in skrbi Cerkve, matere in učiteljice vseh narodov, če ne bi ljudi – ko jih je spomnila na izpolnjevanje in spoštovanje Božjega zakona glede zakonskega življenja – spodbudila, naj tudi sredi težavnih razmer, v katerih živijo danes družine in narodi, častno uravnavaajo število otrok. Cerkev ne more imeti nasproti ljudem drugačnega odnosa kakor Odrešenik: pozna njihove slabosti, sočustvuje z množico, sprejema grešnike, vendar se ne more odpovedati oznanjevanju npravnega zakona, ki je resnično lasten človeškemu življenju, če le-to gledamo v njegovi prvotni resničnosti in pod vodstvom Svetega Duha.²⁴

Bog pomaga pri izpolnjevanju svojega zakona

20. Nauk Cerkve o uravnavanju rojstev, ki razglša Božji zakon, bi se mogel mnogim zdeti za izpolnjevanje zelo težaven, da ne rečemo celo nemogoč. Kakor vse dragocene in koristne dobrine zahteva tudi ta zakon od posameznikov, družin in od družbenih skupnosti resne napore in mnoge žrtve. Moremo celo reči,

²⁴ Prim. Rim 8.

da ga ni mogoče izpolnjevati brez pomoči Božje milosti, ki podpira in utrjuje človekovo pripravljenost. Kdor dobro premisli, bo uvidel, kako ti naperi človeka plemenitijo in prinašajo blagor človeški družbi.

Obvladovanje samega sebe

21. Pravilno in častno uravnavanje rojstev zahteva od zakoncev predvsem to, da globoko spoznajo in iskreno cenijo resnične dobrine življenja in družine ter si prizadevajo za gospostvo nad samim seboj. Da moreta razum in svobodna volja obvladati nagone, je brez dvoma potrebna askeza. Tako postanejo izrazi ljubezni, ki so lastni zakonskemu življenju, primerno urejeni. Ta urejenost se še posebno zahteva za to, da se morejo zakonci posluževati občasne zdržnosti. Urejenost, iz katere odseva zakonska čistost, nikakor ne škoduje zakonski ljubezni, nasprotno, poglobi jo še z večjo plemenitostjo. Zahteva sicer stalen napor, toda zaradi njenega blagodejnega vpliva zakonci razvijajo svojo osebnost v celoti in se bogatijo z duhovnimi vrednotami. Družinskemu življenju prinaša sadove vedrosti in miru ter lajša rešitev drugih težav. Veča pozornost in spoštovanje do drugega zakonca, poročenim pomaga premagovati samoljubje, ki je sovražnik pristne ljubezni, in jih hrabri za vestno izpolnjevanje dolžnosti. Ta red podeljuje staršem globljo in učinkovitejšo avtoriteto pri vzgoji otrok, ko otroci in mladina rastejo v pravem spoštovanju človeških vrednot in v vedrem ter skladnem razvoju svojih duhovnih in čutnih zmožnosti.

Ustvariti je treba ozračje, naklonjeno čistosti

22. Ob tej priložnosti želimo opozoriti vzgojitelje in vse tiste, ki so odgovorni za skupno blaginjo družbe, na potrebo ustvarjanja ozračja, naklonjenega vzgoji za čistost, to se pravi, naklonjenega zmagi pristne svobode nad razuzdanostjo s pomočjo doslednega izpolnjevanja nramnega reda. Vse, kar po današnjih družbenih občilih zbuja čutnost, pospešuje razkroj nravi, prav tako tudi vsaka oblika pornografije in nespodobnih prizorov, mora zbuditi odkrit in enodušen odpor vseh ljudi, ki so dolžni skrbeti za napredek civilizacije in za obrambo najvišjih vrednot človeškega duha. Napačno je, če kdo zagovarja te zablode z dozdevnimi zahtevami umetnosti ali znanosti²⁵ ali išče razloge zanje v svobodi, ki jo na tem področju dopušča javna oblast.

Poziv državnim oblastem

23. Oblastnikom, ki so najbolj dolžni, da varujejo skupno blaginjo in ki morejo storiti mnogo za ohranitev nramnih vrednot, kličemo: ne dopustite padca pristne nramnosti svojih narodov; ne dovolite, da bi se po zakoniti poti v družino, v to osnovno celico človeške družbe, uvajale navade, ki nasprotujejo naravnemu in Božjemu zakonu. Drug je način, po katerem morejo in morajo javne oblasti reševati demografski problem; treba je uvesti daljnovidne zakone, ki ščitijo družino, in ljudi modro vzgajati. Tako bosta nramni zakon in svoboda državljanov zavarovana.

²⁵ Prim. *Drugi vatikanski koncil, Odlok o družbenih občilih – Inter mirifica, 1964, 6–7: AAS 56 (1964) 147.*

Dobro se zavedamo, kakšne težave nalaga ta problem državni oblasti, zlasti v deželah na poti razvoja. Njihovim upravičenim skrbem smo posvetili okrožnico *Delo za razvoj narodov (Populorum progressio)*. S svojim prednikom Janezom XXIII. še ponavljamo: »Teh težav ni mogoče rešiti s tem, da ljudje sledijo načinom in oblikam, ki so ne vredni človeka, in ki jih je mogoče razglašati samo tistim, ki gledajo na človeka samega in na njegovo življenje s čisto materialističnega stališča. Prava rešitev je le v gospodarskem razvoju in družbenem napredku, ki služita tako posameznim državljanom kakor vsej človeški družbi in pospešujeta resnične človeške vrednote.«²⁶ Hudo krivico stori, kdor pripisuje Božji previdnost krivdo za tisto, kar je dejansko zakrivilo pomanjkanje modrosti vlad, nezadosten čut za družbeno pravičnost, sebično kopičenje gmotnih dobrin ali graje vredna brezbriznost v sprejemanju naporov in potrebnih žrtev za zagotovitev višje življenjske ravni naroda in vseh njegovih sinov.²⁷ Naj vse odgovorne oblasti – kakor nekatere že hvalevredno delajo – začete napore obnovijo s povečanimi močmi! Naj se ne neha prizadevanje za medsebojno pomoč med vsemi deli velike človeške družine! Tukaj se odpira skoraj neomejeno področje, na katerem naj zastavijo svojo dejavnost velike mednarodne ustanove.

²⁶ Okrožnica *Mati in učiteljica – Mater et Magistra*, v: AAS 53 (1961) 447.

²⁷ Prim. Okrožnica *O delu za razvoj narodov – Populorum progressio*, 48–55, v: AAS 59 (1967) 281–284.

Znanstvenikom

24. Radi bi spodbudili tudi znanstvenike, ki morejo mnogo prispevati k blagru zakona in družine ter miru vesti, če se s primerjalnim preučevanjem trudijo globlje osvetliti pogoje, ki pospešujejo častno uravnavanje človeškega razmnoževanja.²⁸ Želeti bi bilo posebej, kakor je želel že Pij XII., da bi zdravniška veda uspela ustvariti dovolj zanesljivo podlago za uravnavanje rojstev po upoštevanju naravnih ritmov pri ženi.²⁹ Tako bodo znanstveniki, posebej še katoliški, pripomogli dokazati, da reči res tako stojijo, kakor uči Cerkev, namreč da »ne more biti resničnega protislovja med Božjimi postavami glede posredovanja življenja in med tem, kar je v prid pristni zakonski ljubezni.«³⁰

Krščanskim zakoncem

25. In zdaj se naša beseda obrača prav posebej na naše sinove in hčere, posebej na tiste, ki jih Bog kliče, da mu služijo v zakonu. Ko Cerkev uči nesprenemljive zahteve Božje postave, istočasno oznanja odrešenje in z zakramenti odpira pota milosti. Po zakramentih človek postane nova stvar, sposoben, da odgovori z ljubeznijo in resnično svobodo na načrt svojega Stvarnika in Odrešenika in da mu postane Kristusov jarem prijeten.³¹

²⁸ Pastoralna konstitucija *Veselje in upanje – Gaudium et spes*, 52: AAS 58 (1966) 1074.

²⁹ Nagovor kongresu združenja ki se imenuje »Družinska fronta« in »Združenju številnih družin, v: AAS 43 (1951) 859.

³⁰ Pastoralna konstitucija *Veselje in upanje – Gaudium et spes*, 51; prim. AAS 58 (1966) 1072.

³¹ Prim. Mt 11,30.

Naj bi se krščanski zakonci, poslušni Kristusovemu glasu, spomnili, da se je njihov krščanski poklic, ki se je začel pri krstu, posebej opredelil in potrdil z zakramentom sv. zakona. Z njim so zakonci okrepljeni in tako rekoč posvečeni, da zvesto izpolnjujejo svoje naloge, da uresničujejo svoje poslanstvo do popolnosti in da dajejo svetu svoje posebno krščansko pričevanje.³² Njim je Gospod zaupal nalogo, da kažejo ljudem svetost in milino zakona, ki ubrano združuje njihovo medsebojno ljubezen in sodelovanje z ljubeznijo Boga, Začetnika človeškega življenja.

Nikakor nočemo prezreti velikih težav, ki včasih spremljajo življenje krščanskih zakoncev. Kakor za vsakogar so tudi zanje »ozka vrata in strma pot, ki pelje v življenje«. ³³ Toda upanje v to življenje mora osvetljevati njihovo pot, ko se pogumno trudijo, da »na tem svetu trezno in pravično in pobožno živijo«, ³⁴ dobro vedoč, da »podoba tega sveta preide«. ³⁵

Naj torej zakonci sprejmejo nase napore, ki so jim namenjeni. Pri tem naj jih krepi vera in tisto upanje, ki »ne osramoti, ker je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan«. ³⁶ Naj s stanovitno molitvijo prosijo Božjo pomoč ter naj črpajo moči in ljubezen zlasti v neusahljivem vrelcu evharistije. In če jih kdaj greh premaga, naj ne izgubijo poguma, temveč naj se ponižno in vztrajno zatekajo k Božjemu usmilje-

³² Prim. Pastoralna konstitucija *Veselje in upanje – Gaudium et spes*, 48; prim. AAS 58 (1966) 1067–1069; Dogmatična konstitucija *Luč narodov – Lumen gentium*, 35; prim. AAS 57 (1965) 40–41.

³³ Mt 7,14; prim. Heb 12,11.

³⁴ Prim. Tit 2,12.

³⁵ Prim. 1 Kor 7,31.

³⁶ Rim 5,5.

nju, ki ga obilno podeljuje zakrament sv. pokore. Tako bodo mogli uresničiti polnost zakonskega življenja, kakor jo je opisal apostol: »Možje, ljubite svoje žene, kakor je Kristus ljubil Cerkev . . . Tako so tudi možje dolžni svoje žene ljubiti kot svoja telesa. Kdor ljubi svojo ženo, ljubi sebe. Kajti še nikoli ni nihče svojega telesa sovražil, marveč ga hrani in neguje kakor Kristus Cerkev ... Ta skrivnost je velika; jaz pa pravim: v Kristusu in v Cerkvi. Vsekakor tudi vi: vsak naj svojo ženo ljubi kakor sebe, žena pa naj moža spoštuje.«³⁷

Apostolat med zakonci

26. Med sadovi, ki jih rodi plemenit napor za zvestobo Božjemu zakonu, je eden najdragocenejših ta, da zakonci sami pogosto želijo drugim posredovati svoje izkušnje. Tako v širokem okviru poklicanosti laikov k apostolatu nastaja nova in zelo značilna oblika medsebojne pomoči med enakimi: zakonci vršijo apostolat med drugimi zakonci in jim kažejo pot. Med toliko drugimi oblikami apostolata je to ena izmed tistih, ki se zdi danes najpomembnejša.³⁸

Zdravnikom in zdravstvenemu osebju

27. Zelo visoko cenimo zdravnike in zdravstveno osebje, ki se pri izvrševanju svojega poslanstva trudijo, da zadostijo odličnim zahtevam svojega krščanskega

³⁷ Ef 5,25,28–29,32–33.

³⁸ Dogmatična konstitucija *Luč narodov – Lumen gentium*, 35 in 41, v: AAS, 57, (1965) 40–45; Pastoralna konstitucija *Veselje in upanje – Gaudium et spes*, 48–49, v: AAS 58 (1966) 1067–1070; *Odlok o laiškem apostolatu – Actuosa participationem*, 11; prim. AAS 58 (1966) 847–849.

poklica bolj kakor katerimkoli človeškim koristim. Naj v tem vztrajajo in ob vsaki priložnosti zagovarjajo take rešitve, ki se strinjajo z vero in zdravo pametjo. V svojem okolju naj si prizadevajo, da za te rešitve pridobijo prepričanje in spoštovanje svojih stanovskih tovarišev. Poleg tega naj imajo za svojo poklicno dolžnost, da si pridobijo potrebno znanje na tem občutljivem področju. Tako bodo mogli dati zakoncem, ki se k njim zatekajo, pravilne nasvete in poštene napotke, ki jih ti upravičeno od njih pričakujejo.

Duhovnikom

28. Tudi vas, ljubljene sinovi duhovniki, ki ste po svojem svetem poslanstvu svetovalci in duhovni voditelji posameznikov in družin, nagovarjamo polni zaupanja. Vaša prva dolžnost je, da jasno oznanjate celoten nauk Cerkve o krščanskem zakonu. To velja zlasti za tiste, ki poučujejo moralno bogoslovje. Duhovniki dajte pri izvrševanju svoje službe prvi zgled iskrenega pristanka, ki ste ga na znotraj in zunaj dolžni cerkvenemu učiteljstvu. Veste namreč, da vas v ta pristanek obvezujejo ne toliko dokazna dejstva, kolikor to, da luč Svetega Duha pastirje Cerkve posebej razsvetljuje, kadar razlagajo resnico.³⁹ Ne spreglejte tudi, da je zelo pomembno za mir vesti in za edinost krščanskega ljudstva, da se na področju nraavnih (moralnih) kakor tudi verskih (dogmatičnih) resnic vsi držijo cerkvenega učiteljstva in da govorijo isti jezik. Zato vam iz globokega prepričanja ponavljamo zaskrbljen klic velikega apo-

³⁹ Prim. Dogmatična konstitucija *Luč narodov – Lumen gentium*, 25, v: AAS 57 (1965) 29–31.

stola Pavla: »Opominjamo vas, bratje, pri imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa, govorite vsi isto in naj ne bo med vami razporov, temveč bodite popolni v enem duhu in v enem mišljenju.«⁴⁰

29. Odlična oblika ljubezni do duš je, da v ničemer ne okrnimo zveličavnega Kristusovega nauka. Vedno pa morata to vernost spremljati strpnost in ljubezen, za kar je dal Gospod sam zgled s svojim ravnanjem z ljudmi. Prišel je, ne da bi svet sodil, temveč zveličal;⁴¹ bil je res nespravljiv z zlom, toda potrpežljiv in usmiljen z ljudmi. Naj v svojih težavah zakonci vedno najdejo v duhovnikovi besedi in v srcu odmev Odrešenikovega glasu in ljubezni!

Govorite z zaupanjem, dragi sinovi, trdno prepričani, da božji Duh istočasno, ko podpira cerkveno učiteljstvo v razlaganju nauka, notranje razsvetljuje srca vernikov in jih vabi, da ta nauk sprejmejo. Učite zakonce potrebno pot molitve, pripravljajte jih, da se bodo pogosto in z globoko vero zatekali k zakramentu evharistije in pokore, ne da bi kdaj izgubili pogum zaradi svoje slabosti.

Škofom

30. Dragi in spoštovani bratje v škofovski službi, s katerimi pobljže delimo skrb za duhovno blaginjo Božjega ljudstva! Ob koncu te okrožnice obračamo na vas spoštljivo in ljubeče svojo misel. Pozivamo vas z nujno prošnjo. Na čelu duhovnikov, svojih sodelavcev v sveti službi in svojih vernikov, se vztrajno in nenehno

⁴⁰ 1 Kor 1,10.

⁴¹ Prim. Jan 3,17.

trudite za varstvo in svetost zakona, da ga bodo mogli zakonci vedno bolj živeti v vsej njegovi človeški in krščanski polnosti. Imejte to poslanstvo za eno izmed najbolj odgovornih del in nalog, ki so vam zaupane v sedanjem času. Kakor veste, zahteva ta dolžnost skupno dušnopastirsko delo na vseh področjih človeške, zlasti gospodarske, kulturne in družbene dejavnosti. Samo če bodo vsa ta področja hkrati napredovala in če se bo zvesto izpolnjeval načrt, ki ga ima Bog o svetu, bo postalo življenje staršev in otrok v okolju družin znosnejše, lažje in veselejše, sožitje v človeški družbi pa bo bolj bratsko in miroljubno.

Končni poziv

31. Spoštovani bratje, dragi sinovi in vsi ljudje dobre volje! Kličemo vas k pomembnemu delu vzgoje, napredka in ljubezni; na osnovi nauka Cerkve, ki ga zvesto čuva in razlaga Petrov naslednik s svojimi brati v škofovski službi. Zares veliko delo za svet in za Cerkve je to. O tem smo globoko prepričani. Človek namreč more najti pravo srečo, po kateri hrepeni z vsem svojim bitjem, samo tako, da spoštuje moralne zakone, ki jih je Bog zapisal v njegovo naravo in jih izpolnjuje razumno in z ljubeznijo. Na vse to delo, kakor tudi na vas vse in še posebej na zakonce kličemo obilje milosti svetega in usmiljenega Boga. Radi vam podeljujemo svoj apostolski blagoslov, ki naj bo jamstvo teh milosti.

Dano v Rimu, pri sv. Petru, na praznik sv. apostola Jakoba, 25. julija 1968, v šestem letu našega papeževanja.

Papež PAVEL VI.

Literatura:

Cerkveni dokumenti

Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor

AA - LA Odlok *Apostolicam actuositatem* - O laiškem apostolatatu (1964)

GS - VU Pastoralna konstitucija *Gaudium et spes* - Veselje in upanje (1965)

LG - C Dogmatična konstitucija *Lumen gentium* - O Cerkvi (Luč narodov) (1964)

IM - O Odlok *Inter mirifica* - O družbenih občilih (1964)

Drugi dokumenti

AAS Acta Apostolice Sedis

CC - ČZ Pij XI., Okrožnica *Casti Conubii* - Čisti zakonci, objavljeno v Ljubljanskem škofijskem listu, 1931.

CIC - ZCP Codex Iuris Canonici (+1917) - Zakonik cerkvene prava, Ljubljana 1942.

MM - MU Janez XIII., Okrožnica *Mater et Magistra* - Mati in učiteljica, v: J. Juhant - R. Valenčič, *Družbeni nauk Cerkve*, Mohorjeva družba, Celje 1994.

PP - DRN Pavel VI., Okrožnica *Populorum progressio* - O delu za razvoj narodov, v: J. Juhant - R. Valenčič, *Družbeni nauk Cerkve*, Mohorjeva družba, Celje 1994.

PT - MZ Janez XXIII., Okrožnica *Pacem in terris* - Mir na zemlji, v: J. Juhant - R. Valenčič, *Družbeni nauk Cerkve*, Mohorjeva družba, Celje 1994.

KAZALO

Papež PAVEL VI. Okrožnica Posredovanje človeškega življenja <i>HUMANAE VITAE</i>	5
Spremna beseda Aktualnost in preroškost enciklike <i>Humanae Vitae</i>	37
Pričevanja slovenskih zakoncev.	69
Dodatek: Predstavitev naravnih metod načrtovanja družine	127
Vprašanja za pogovor	143

BOŽJI NAČRT ZA NAJU

Nova izdaja okrožnice Humanae Vitae – Posredovanje človeškega življenja

© Družina d. o. o.

Papež Pavel VI.

Humanae Vitae – Posredovanje človeškega življenja

<i>Izdaja:</i>	prva
<i>Prevedel:</i>	dr. Ivan Merlak (1968)
<i>Redakcija prevoda:</i>	dr. Rafko Valenčič (2014)
<i>Spremna beseda:</i>	dr. Tadej Strehovec
<i>Dodatek:</i>	dr. Janez Rifel
<i>Urednica:</i>	Mojca Purger
<i>Jezikovni pregled:</i>	Katarina Gomboc
<i>Grafična priprava:</i>	Družina d. o. o.
<i>Oblikovanje naslovnice:</i>	Mohor Prevc
<i>Izdala in založila:</i>	Družina d. o. o.
<i>Za založbo:</i>	Tone Rode
<i>Natis:</i>	Tiskano v Sloveniji
<i>Naklada:</i>	800 izvodov
Ljubljana	2014

Vse informacije o knjigah založbe Družina
najdete na spletni strani: www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-452
27-1:613.88

PAULUS VI, papež, 1897-1978

Božji načrt za naju : nova izdaja okrožnice Humanae Vitae - Posredovanje človeškega življenja / [Pavel VI. ; prevedel Ivan Merlak, redakcija prevoda Rafko Valenčič ; spremna beseda Tadej Strehovec ; dodatek Janez Rifel]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2014

ISBN 978-961-04-0114-8

1. Gl. stv. nasl.
275528448

PAPEŽ PAVEL VI. je v okrožnici *Humanae Vitae* zapisal, da je ljubezen med možem in ženo čutna in duhovna, celostna, zvesta in rodovitna. Poudaril je pomen odgovornega starševstva in v tej okrožnici zapisal smernice glede uravnavanja spočetij in sodelovanja zakoncev z Božjim načrtom.

Knjiga prinaša posodobljen prevod okrožnice *Humanae Vitae*, ki nam jo v spremni besedi približa in razloži dr. Tadej Strehovec. Devet slovenskih zakonskih parov je zapisalo svoje življenjske zgodbe o tem, kako živijo po načelih, ki so zapisana v okrožnici. Njihova pričevanja so iskrena, pretresljiva in spodbudna, saj pričajo o tem, da življenje po Božjem načrtu ni vedno lahko, je pa osrečujoče.

»Doživljava, kako je spolnost z neločljivim prepletom podaritve drugemu in klika k podaritvi novega življenja prostor, kjer živiva pristno zakonsko duhovnost. Je svet prostor, kjer zakonci na zelo močan način živimo podobnost Bogu.«

»Biti mož in žena ni vedno lahko. Osrečujoče pa je, ker veva, da dajeva življenje za nekaj, kar ima smisel, da sva na pravem mestu. Najino osnovno poslanstvo je, da sva kristjana v ulogi moža in žene, da se ljubiva in s tem pričujeva o lepoti Božje ljubezni.«

»Hvaležna sva Bogu, da nama je odkril, da Cerkev ni moraliziranje na podlagi zapovedi ali prepovedi, ampak je nosilka vesele novice, ki ima moč, da spremeni človeško srce.«

ZALOŽBA
DRUŽINA

16,90 EUR

Knjiga vsebuje tudi predstavitev naravnih metod načrtovanja družine in vprašanja za pogovor.